

Citiți lecția din manual: *Regatul României: Carol I*, notați schița lecției pe caiete și rezolvați fișele de lucru.

Regatul României: Carol I

1. Definiții

Constituție = legea fundamentală a unui stat, prin care se definesc funcțiile și limitele diferitelor puteri, drepturile și obligațiile cetățenilor, organizarea și funcționarea instituțiilor statului.

Partid = grupare de oameni care acționează conștient și organizat pentru a servi interesele unor clase, grupuri sociale, pentru dobândirea și menținerea puterii politice, în vederea conducerii societății.

Burghezie = clasa socială deținătoare de capital, care a preluat puterea economică și politică în urma Revoluției Industriale din secolele XVII-XIX în câteva țări din Europa.

2. Aducerea principelui străin

- 11 februarie 1866 - după abdicarea lui Alexandru Ioan Cuza, conducerea României a fost preluată de o locotenență domnească și un guvern condus de Ion Ghica;
- pentru a menține unirea Principatelor guvernul provizoriu a decis aducerea unui prinț străin, pentru a înlătura certurile interne pentru domnie și pentru a obține independența tânărului stat;
- împăratul francez Napoleon al III-lea (1848-1870) a propus delegaților români, conduși de Ion C. Brătianu, pe al doilea fiu al regelui belgian Leopold I (1831-1865), pe Filip de Flandra (a refuzat propunerea), și din familia domnitoare a Prusiei, pe Karl Eitel Friedrich Zephyrinus Ludwig von Hohenzollern-Sigmaringen (Carol I, principe: 1866-1881 și rege: 1881-1914), care a acceptat invitația de a deveni noul conducător al României;
- 14-20 aprilie 1866 - s-a organizat un plebiscit pentru alegerea lui Carol I drept principe al României;
- 10 mai 1866 - la București, Carol I a depus jurământul și a fost proclamat principe constituțional.

3. Constituția din anul 1866

- consolidarea statului a continuat prin adoptarea primei **Constituții** din istoria României, care a permis dezvoltarea și modernizarea statului;
- 11 iulie 1866 - parlamentul României a adoptat prima lege fundamentală a țării, una dintre cele mai liberale (nu democratice) constituții din epocă (inspirată din constituția Belgiei);
- principalele prevederi ale Constituției din anul 1866:
 - a. Statul român a primit în mod oficial numele de România;
 - b. România a fost definită ca monarhie constituțională ereditară;
 - c. Prerogativele monarhului constituțional (acesta a domnit, nu a guvernat): șef al statului, comandant suprem al armatei, numirea guvernului, acordarea grațierii și amnistiei, dreptul de a bate monedă, de a sancționa legile sau de a le refuza semnarea și dreptul de „*veto absolut*”;
 - d. Statul a fost organizat pe baza separației puterilor în stat: puterea legislativă (Parlament bicameral, reprezentanții fiind aleși prin vot censitar); puterea executivă (guvernul format din prim-ministru și cabinetul de miniștri); puterea judecătorească (reprezentată de instanțele de judecată);
 - e. Au fost recunoscute drepturi și libertăți cetățenești precum: dreptul la vot (censitar), la proprietate, egalitatea în fața legii, libertatea persoanei și cea a presei.

4. Viața politică

- 1866-1914 - viața politică a fost dominată de cele două grupări ale vremii, liberală și conservatoare;
- 1866-1871 - perioada guvernării liberale: s-au perindat 10 guverne și au avut loc 30 remanieri (schimbări) guvernamentale ⇒ instabilitate și lupte politice purtate între liberali și conservatori;
- 8 august 1870 - divergențe între Carol I și liberalii radicali ⇒ „*Republica de la Ploiești*”: mișcare

antimonarhică organizată de Alexandru Candiano-Popescu;

- 1871-1876 - marea guvernare conservatoare ⇒ stabilizarea vieții politice, legislative și economice;

- 1875-1880 - apariția primelor **partide** politice din spațiul românesc:

I. 1875 - P.N.L. (Partidul Național Liberal): deviza partidului a fost „*prin noi înșine*”. Liderii formațiunii au fost următorii: Ion C. Brătianu, Dumitru Brătianu, Dimitrie A. Sturdza și Ion I. C. Brătianu. Gruparea politică a reprezentat interesele **burgheziei**, industriașilor și finanțiștilor, urmărind dezvoltarea economică a României prin intermediul industriei.

II. 1880 - P.C. (Partidul Conservator): deviza partidului a fost „*politica pașilor mărunți*”. Liderii formațiunii au fost următorii: Emanoil Costache Epureanu, Lascăr Catargiu, Ion Emanuel Florescu, Petre P. Carp și Titu Maiorescu. Gruparea politică s-a bazat pe susținerea marilor proprietari de pământ, burghezia, și a unor intelectuali, urmărind dezvoltarea economică cu ajutorul agriculturii.

- 1888 și 1907 - izbucnirea a două răscoale țărănești ⇒ atragerea atenției statului român asupra slabei productivității agricole, a lipsei inventarului și a ofertei reduse de credite agrare pentru țărani;

- 1895-1916 - implementarea rotativei guvernamentale: un sistem prin care cele două mari partide ale României au alternat la guvernare odată la patru ani ⇒ asigurarea stabilității vieții politice.

5. Carol I și modernizarea României

- 1866-1914 - principalele realizări din perioada domniei lui Carol I au fost următoarele:

a. 1867 - s-a introdus sistemul monetar național ⇒ 1870 - înființarea Monetăriei Statului și emiterea primelor monede din aur, argint și aramă;

b. 31 octombrie 1869 - s-a inaugurat prima linie de cale ferată, București-Giurgiu, și prima gară din București, Gara Filaret ⇒ 1906 - rețeaua de căi ferate a României a ajuns la 3180 km;

c. 1872-1897 - a avut loc modernizarea Bucureștiului: s-a inaugurat Gara de Nord (1872); a fost introdus iluminatul public electric (1882); prima linie telefonică (1883); s-au construit Ateneul Român (1888), Palatul Poștelor (1894-1900) și Palatul C.E.C. (1897-1900);

d. 29 aprilie 1880 - s-a înființat Banca Națională a României;

e. 1881 - a fost înființată Bursa de Valori din București;

f. 25 septembrie 1883 - a avut loc inaugurarea Castelului Peleş din Sinaia, leagănul Dinastiei române, ridicat de Regele Carol I cu bani provenind din caseta personală;

g. Septembrie 1895 - a fost inaugurat Podul Regele Carol I de la Cernavodă, creația inginerului Anghel Saligny, la data construcției fiind cel mai lung pod din Europa continentală;

h. 1895-1910 - inginerul Anghel Saligny s-a ocupat de modernizarea portului Constanța: a permis navelor de mare tonaj accesul în portul românesc de la Marea Neagră.

6. Politica externă (1866-1914)

- 1875 - România a semnat cu Imperiul Austro-Ungar o convenție comercială;

- 1877-1878 - ca urmare a implicării într-un nou conflict ruso-turc (de partea Imperiului Rus), România și-a obținut independența față de Imperiul Otoman, recunoscută prin tratatul de Pace de la Berlin (iunie-iulie 1878) ⇒ 10 mai 1881 - România a devenit regat;

- 1878-1883 - după obținerea independenței statul român și-a sporit prestigiul pe plan internațional, dar, în contextul înrăutățirii relațiilor cu Imperiul Rus, România a fost nevoită să își caute un aliat puternic, care să îi garanteze integritatea teritorială;

- 30 octombrie 1883 - România a aderat la Tripla Alianță, un tratat pur defensiv, aliații fiind obligați să se ajute numai dacă unul dintre semnatori ar fi fost atacat;

- 1907 - situația internațională s-a schimbat, ca urmare a apariției unui al doilea bloc politico-militar, Tripla Înțelegere (Antanta), formată din Regatul Unit, Franța și Imperiul Rus și a implicării agresive a Imperiului Austro-Ungar în zona Peninsulei Balcanice;

- 16 iunie-18 iulie 1913 - Al Doilea Război Balcanic: Bulgaria a atacat Serbia și Grecia, iar Imperiul Otoman a trecut de partea statelor agresate ⇒ România a declarat război Bulgariei;

- 10 august 1913 - încheierea Tratatului de pace de la București: Bulgaria a fost obligată să cedeze României Cadrilaterul (sudul Dobrogei: județele Durostor și Caliacra).

Pentru o mai bună înțelegere a subiectului studiat vizionați următoarele videoclipuri:

<https://www.youtube.com/watch?v=zRUCX3J7rQo>

<https://www.youtube.com/watch?v=3vemHCmVn5M>

<https://www.youtube.com/watch?v=Hwpf62WZVKk>

Fișă de lucru: *Regatul României: Carol I*

Citiți cu atenție textul de mai jos, apoi răspundeți cerințelor:

„Articolul 13. Libertatea individuală este garantată. Nimeni nu poate fi urmărit decât în cazurile prevăzute de lege. Nimeni nu poate fi oprit decât în puterea unui mandat judecătoresc motivat.

Articolul 16. Nici o pedeapsă nu poate fi înființată, nici aplicată, decât în puterea unei legi.

Articolul 17. Nici o lege nu poate înființa pedeapsa confiscării averilor.

Articolul 18. Pedeapsa morții nu se va putea reînființa, afară de cazurile prevăzute în Codul penal militar în timp de război.

Articolul 21. Libertatea conștiinței este absolută. Libertatea tuturor cultelor este garantată. Religiunea ortodoxă este religiunea dominantă a Statului român.

Articolul 23. Învățământul este liber. Învățătura în școlile Statului se dă fără plată.

Articolul 24. Constituțiunea garantează tuturor libertatea de a comunica și publica ideile și opiniile lor prin grai, prin scris și prin presă.”

(Constituția din 1866)

1. Alcătuiți, pe baza textului, o listă cu drepturile și libertățile cetățenești înscrise în Constituția din 1866.

2. Explicați importanța aplicării principiului separației puterilor pentru funcționarea statului român modern.

3. Enumerați două motive care au stat la baza adoptării Constituției din 1866 și două urmări ale aplicării legii fundamentale.

BIBLIOGRAFIE:

1. Dumitrescu, Doru, Manea, Mihai, *Mic dicționar enciclopedic de termeni istorici*, Editura Meronia, București, 2008.
2. Soare, Aurel Constantin, Cojocaru, Daniela Ana, Grozav, Gabriel, Pavelescu, Alina, *Istorie: Manual pentru clasa a VIII-a*, Editura Art Klett, București, 2020.
3. Stoica, Stan (coordonator), Băluțoiu, Valentin, Becheru, Dragoș Sebastian, Bilcea, Valentina, Bondar, Ancuța, Grecu, Maria, *Istorie: Manual pentru clasa a VIII-a*, Editura CD Press, București, 2020.
4. Gheorghe, Maria Mariana, Săvuță, Irina Ema, *Istorie: Manual pentru clasa a VIII-a*, Editura Litera, București, 2020.
5. Bărbulescu, Mihai, Deletant, Dennis, Hitchins, Keith, Papacostea, Șerban, Teodor, Pompiliu, *Istoria României*, Editura Corint Educațional, București, 2014.
6. Constantiniu, Florin, *O istorie sinceră a poporului român*, Editura Univers Enciclopedic Gold, București, 2008.
7. Damean, Sorin Liviu, Oncescu, Iulian, *O istorie a românilor de la Tudor Vladimirescu la Marea Unire (1821-1918)*, Editura Cetatea de Scaun, Târgoviște, 2015.
8. Isar, Nicolae, *România sub semnul modernizării: de la Alexandru Ioan Cuza la Carol I (1859-1914)*, Editura Universitară, București, 2017.
9. Hitchins, Keith, *România: 1866-1947*, Editura Humanitas, București, 2017.
10. Bulei, Ion, *Un Hohenzollern în România: Carol I*, Editura Meteor Press, București, 2018.
11. Berindei, Dan, *Societatea românească în vremea lui Carol I*, Editura Cartex, București, 2016.

